

ÅLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

1933

N:o 4—9

-
- Innehåll:** N:o 4. Landskapslag om ägofredsföreningar i landskapet Åland.
N:o 5. Landskapslag om antagande av förordningen angående verkställighet av lagen den 8 juni 1926 rörande kostnaderna för folkskolväsendet, given den 6 februari 1932.
N:o 6. Ålands landstings beslut om antagande av tillägg till landskapet Ålands inkomst- och utgiftsstat för år 1933.
N:o 7. Ålands landstings beslut om antagande av instruktion för Ålands landskapsrevisorer.
N:o 8. Landskapslag angående erläggande av stämpelskatt för inträdesbiljetter till nöjeställningar i landskapet Åland.
N:o 9. Ålands landstings beslut om antagande av budget för vederlagsmedlen under år 1933.
-

N:o 4.

Landskapslag

om ägofredsföreningar i landskapet Åland.

Föredragen för REPUBLIKENS PRESIDENT den 10 mars 1933.

Utfärdad i Mariehamn den 8 maj 1933.

På framställning av Ålands landskapsnämnd har Ålands landsting antagit nedanstående

Landskapslag

om ägofredsföreningar i landskapet Åland.

1 §.

Till underlättande av husdjurens vård samt hägnaders minskande kunna ägofredsföreningar bildas med iakttagande av vad nedan stadgas.

2 §.

Ägare eller innehavare av jord eller innehavare av betesrätt, som önskar få ägofredsförening bildad, ingive till kommunalfullmäktiges ordföran-

de i den kommun, inom vars område föreningen komme att utöva sin verksamhet, skriftlig kallelse till konstituerande stämma åt alla de personer, vilka äro avsedda att ingå såsom medlemmar i föreningen, samt bifoge kallelsen förslag till ägofredsavtal. Skall ägofredsföreningen omfatta delar av flere än en kommun, varde kallelsen och förslaget till ägofredsavtal inlämnade till kommunalfullmäktiges ordförande i den kommun, där initiativtagaren äger eller innehar jord eller där den mark är belägen, till vilken initiativtagaren äger betesrätt, eller om initiativtagarna äro flere, i den kommun, där de flesta initiativtagarnas jordområden äro belägna.

Där avsikten är att få samtliga ägare eller innehavare av jord samt innehavare av betesrätt i en eller flere byar anslutna såsom medlemmar i ägofredsföreningen, behöva dessa icke var för sig i kallelsen namngivas.

3 §.

Å kommunalfullmäktiges ordförande ankommer att senast trettio dagar före stämman bevisligen om kallelsen och förslaget underrätta de i kallelsen nämnda personerna, och äge han rätt att därför anlita vederbörande myndigheters handräckning.

Omfattar kallelsen bys eller flere byars alla ägare eller innehavare av jord eller innehavare av betesrätt, kan delgivningen ske på sätt om delgivande av kommunala meddelanden är stadgat. Lag samma vare om delgivning åt den, vilken eller vars ombud icke kan på orten anträffas.

4 §.

Initiativtagare vare pliktig att, där kommunalfullmäktiges ordförande det äskar, ställa säkerhet för de kostnader, vilka föranledas av i 3 § omförmälda delgivningsåtgärder.

5 §.

Vad i 2 och 3 §§ är stadgat behöver ej iakttagas, ifall alla de, vilka avses till medlemmar i föreningen, på annat sätt sig emellan överenskomma om stämmans hållande.

6 §.

Å stämman, där ordet ledes av kommunalfullmäktiges ordförande eller en av denne utsedd person eller i det uti 5 § nämnda fall av den, som stämmans flertal därtill utsett, kan beslut fattas om bildande av ägofreds-

förening, såvida tre fjärdedelar av de tillstädeskomna, vilka enligt 2 § äga rätt till initiativ, det påyrka.

Har beslut fattats om bildande av ägofredsförening, skall å stämman väljas ordförande för nästa stämma samt en nämnd tillsättas för uppgörande av röstlängd. I röstlängden bör antecknas varje medlem i föreningen ävensom det röstetal honom tillkommer å föreningens stämmor.

Till grund för rösträtten skall läggas den nytta, som envar medlem prövas hava av föreningen. Enas samtliga vid konstituerande stämma närvarande, till medlemmar i föreningen avsedda personer om annan grund för rösträtten, lände den till efterrättelse.

Beslut om bildande av ägofredsförening skall delgivas på sätt i 3 § är stadgat. Sådan delgivning är dock icke av nöden i fall, som i 5 § omnämnes.

7 §.

Röstlängd skall i och för granskning framläggas till påseende under fjorton dagar å ställe, som bestämts å konstituerande stämma.

Besvär över röstlängd avgöras av en utav konstituerande stämman tillsatt granskningsnämnd, i vilken skola inväljas jämväl medlemmar ur den i 6 § omförmälda nämnden.

I granskningsnämndens beslut må ej ändring sökas.

8 §.

Tidigast två veckor efter konstituerande stämman skall för behandling om ägofredsavtalet ny stämma ägarum, varom bör tillkännagivas på sätt om kommunala kungörelser är föreskrivet, där ej vid konstituerande stämma annorlunda beslutats.

Vid stämman skall föras protokoll, på sätt om kommunalfullmäktiges sammanträde är stadgat. De vid stämman närvarande skola antecknas i protokollet.

9 §.

I avtal om ägofred, vilket bör innehålla bestämmelser angående ordnandet av föreningens verksamhet, skall upptagas:

1) föreningens namn och hemort samt, där föreningen omfattar delar av flere än en domkrets' område, den häradsrätt, å vilken det ankommer att fastställa avtalet om ägofred och handlägga därav härflytande stridigheter;

2) de lägenheter eller övriga bestämda områden, vilka höra till ägofredsföreningens distrikt;

3) vilka husdjur avtalet åsyftar;

4) på vad sätt föreningens gemensamma betesmark skall skyddas och vårdas;

5) den grund, enligt vilken varje medlems rätt att för sina djur använda den gemensamma betesmarken skall bestämmas;

6) villkoren för intagande av nya medlemmar i föreningen;

7) huru ofta och på vilka tider ordinarie stämma skall hållas, vilka ärenden där skola handläggas och enligt vilken grund röstning skall ske, samt i vilket omfång rösträtt må utövas genom ombud;

8) huru kallelse till stämma skall delgivas medlem;

9) huru nödiga medel till utgifter nas bestridande skola anskaffas samt huru och när redovisning över medlen skall uppgöras och granskas;

10) på vad sätt och för huru lång tid föreningens styrelse är ordnad;

11) huru föreningens förbindelser skola uppfyllas och dess överskottsmedel användas, då föreningen upphör med sin verksamhet; samt

12) på vad sätt ändringar i avtalet om ägofred skola fås till stånd.

10 §.

Åvtal om ägofred skall ingås för minst tio år.

Fattas icke vid sista ordinarie stämma under avtalstiden särskilt beslut därom, att föreningen bör upphöra, skall dess verksamhet fortgå ytterligare under tio års tid. Föreningen skall upphöra, där mer än hälften av föreningens medlemmar sådant yrkar.

Förslag om föreningens upphörande skall göras skriftligen hos den i 21 § nämnda ombudsmannen senast sextio dagar före stämma, som i denna paragraf omförmäles, och skall härom i kallelsen till stämman särskilt nämnas.

Beslut om föreningens upphörande skall, med det i 2 mom. stadgade röstetal, förnyas vid stämma, som icke får äga rum, innan trettio dagar efter förstnämnda stämma förflutit.

11 §.

Åvtal om ägofred skall fastställas av häradsrätt. Vidtagas i avtalet ändringar, skall fastställelse jämväl å dem hos rätten utverkas.

Upphör ägofredsförening, skall anmälan härom ske hos häradsrätten.

I häradsrätten skall föras förteckning över avtalen om ägofred enligt av landskapsnämnden fastställt formulär.

12 §.

Ägofredsförening vare berättigad att utvidga sitt område genom upptagande av nya medlemmar. Härom

skall utan dröjsmål anmälan ske hos häradsrätten eller dess ordförande.

Ägofredsförening vare berättigad att fritt besluta därom, huru stängsel-skyldigheten inom föreningens betesområde skall ordnas.

Förening må ock med enskilda personer eller andra ägofredsföreningar ingå avtal om husdjurens vård.

13 §.

Ägor, som äro i ett skifte, må ej utan ägarens eller innehavarens samtycke bestämmas att höra till flere än en ägofredsförening.

14 §.

Ej må någon mot sin vägran kunna förpliktas att tillhöra ägofredsförening, om han därav ingen nytta har, ej heller med större del av sin mark än vad för föreningens verksamhet är oundgängligen nödvändigt.

Är det dock till följd av oskäligt höga inhägnadskostnader oundgängligt, att i ägofredsförenings område intages jordområde, vars ägare eller innehavare ej kan förpliktas att tillhöra föreningen, vare ägaren eller innehavaren skyldig att emot ersättning för den skada honom sålunda tillskyndats, samtycka till ifrågavarande jordområdes intagande i föreningens område.

15 §.

Har någon utan sitt begivande bestämts att tillhöra ägofredsförening, men vill bliwa därifrån fri, anmäle om sin vägran skriftligen hos föreningens i 21 § omförmälde ombudsman inom sextio dagar efter det han erhållit kunskap om stämmans beslut. Vill föreningen det oaktat förplikta honom att varda medlem i föreningen,

ansöke härom hos häradsrätten på stämning, som skall vederbörande tillställas inom sextio dagar efter det förenämnda anmälan gjorts hos ombudsmannen.

Sådan vägran utgöre ej hinder för häradsrätten att i övriga delar handlägga avtalet om ägofred.

16 §.

Önskar medlem i förening under avtalstiden utträda ur föreningen, beslute stämman, huruvida hans anhållan må bifallas. Den med beslutet missnöjde have rätt att däri söka ändring i häradsrätten, därest minst fem år förflutit från föreningens stiftande.

17 §.

Önskar medlem i förening till byggnadstomt eller för åker- eller ängsodling eller för plantbestånds skyddande eller för annat dylikt ändamål genom hägnad avskilja nödigt område, överenskomme med ombudsmannen, var hägnaden skall dragas, samt beträffande övriga hithörande omständigheter, och tage föreningen i hägnadsbesväret del i den mån ombudsmannen prövar skäligt.

Den med ombudsmannens beslut missnöjde have rätt att däri söka ändring hos den i 20 § omförmälde förlikningsnämnden.

18 §.

Hägnad av sten eller planterad hägnad, som finnes å förenings område, må ej utan ägarens samtycke förstöras eller skadas. Annat för föreningen nödigt stängsel å området vare föreningen skyldig att lösa, där ej ägaren önskar bortföra detsamma.

19 §.

Ägofredsförening svare å sina medlemmars vägnar för fullgörande av förpliktelser, vilka före föreningens bildande ingåtts angående hägnande och betande av till föreningens område intagen mark. Hägnads- och betesavtal, vilka föreningsmedlem där- efter ingår beträffande mark, som hör till föreningens område, böra för att äga giltighet av föreningen å stämma godkännas.

20 §.

Innan stridigheter, vilka av fredningsavtalet föranletts mellan medlemmar i föreningen eller mellan dessa och föreningen, kunna upptagas till avgörande i häradsrätt, skola de handläggas av en förlikningsnämnd, vars medlemmar väljas å föreningsstämma för ett år i sänder.

Har i ägofredsavtalet bestämts om förlikningsnämndens sammansättning, lände det till efterrättelse.

Vid förlikningsnämndens sammanträden skall föras protokoll, som bör inlämnas till rätten, då saken därstädes behandlas.

21 §.

Föreningen företrädes och dess angelägenheter handhavas av en ombudsman, åt vilken kan utses ett eller flere biträden.

För handhavandet av ombudsmannens åligganden vare föreningen berättigad att i stället för ombudsman tillsätta en direktion och fördela göromålen bland dess medlemmar.

Ombudsmannen eller direktionen väljes av föreningen å stämma, där ock instruktion för dem fastställles.

22 §.

Ombudsmannen åligger, utöver vad i denna lag för övrigt stadgas:

att övervaka, det fredningsavtalets bestämmelser och beslut, som å stämma fattats av föreningen, iakttagas samt att föreningens medlemmar fullgöra sina förpliktelser;

att kära och svara för föreningen; att förvalta föreningens penningmedel, uppbära av medlemmarna avgifter och redovisa för dem, samt uppgöra förslag till budget att av föreningen å stämma godkännas;

att förelägga föreningen till avgörande å stämma förslag angående det sätt, varpå vårdn av föreningens gemensamma betesmark skall ordnas, om och vilka områden skola särskilt skyddas, så ock förbereda andra ärenden, som förekomma å stämman;

att, där ej i fredningsavtalet annorlunda bestämts, verkställa värderingarna, samt

att till åtal anmäla överträdelser av denna lag, vilka han finner hava ägt rum å föreningens område.

23 §.

Ombudsmannen är berättigad att, där medlem underlåter att fullgöra de förpliktelser, vilka enligt fredningsavtalet åligga honom, genomföra avtalets bestämmelser på medlems bekostnad. Därav föranledd kostnad så ock de föreningen tillkommande avgifter, vilka medlem lämnat oguldna, vare utan dom eller utslag underkastade utmätning.

Bryter medlem eljest emot fredningsavtalet eller släppes å bete okynnigt djur, eller djur, som lider av smittosam sjukdom, eller giva andra omständigheter därtill skäl, och låter vederbörande sig icke rätta av de föreskrifter ombudsmannen i anledning härav honom meddelat, have ombudsman makt att förbjuda

honom att för sina kreatur använda föreningens område, eller ock att in- taga dem i enlighet med stadgandena i 15 § av landskapslagen om ägors fredande mot skada av husdjur, ut-

färdad den 17 april 1929.

Över ombudsmans åtgärder kunna besvär anföras hos häradsrätten med iakttagande av vad i 20 § stadgas.

Mariehamn den 7 december 1932.

På landstingets vägnar:

Julius Sundblom

talman.

Johannes Eriksson

vicetalman.

Herman Mattsson

vicetalman.

N:o 5.

Landskapslag

om antagande av förordningen angående verkställighet av lagen den 8 juni 1926 angående kostnaderna för folkskolväsendet, given den 6 februari 1932.

Föredragen för REPUBLIKENS PRESIDENT den 10 mars 1933.

Utfärdad i Mariehamn den 8 maj 1933.

På framställning av Ålands landskapsnämnd har Ålands landsting, jämte det landskapslagen, utfärdad den 3 juni 1927, om antagande av förordningen om verkställighet av lagen den 8 juni 1926 angående kostnaderna för folkskolväsendet, given den 8 juni 1926, upphäves, antagit att såsom landskapslag gälla jämväl i i landskapet Åland

Förordning

om verkställighet av lagen den 8 juni 1926 angående kostnaderna för folkskolväsendet, given den 6 februari 1932, dock sålunda,

att de befogenheter och den prövningsrätt, vilka enligt den- samma ankomma å skolstyrelsen, överföras å landskapsnämnden, vilken myndighet även, med undantag av frågor rörande av staten tilläventyrs utgivna amorteringslån, slutligt avgör sådana ärenden, vilka jämlikt nämnda förordning ankomma å statsrådet;

att med statsmedel, understöd och statsavlöning, vilka i ännämnda förordning omförmälas, skall förstås landskapets medel, understöd och avlöning; ävensom

att 15 § i förordningen skall erhålla följande lydelse:

15 §.

Folkskolas direktion äger genom anslag å skolans dörr och jämväl på annat lämpligt sätt uppmana de föräldrar, vilka på grund av medellöshet önska för sina barn erhålla för följande läsår avgiftsfria läroböcker och andra skoltillbehör, att därom hos direktionen ansöka på utsatt dag eller före densamma, vilken dag likväl ej får utsättas till senare än den 1 september. Med beaktande av det

elevernas föräldrar åsatta skattöresantalet och övriga på saken tilläventyrs inverkan omständigheter skall direktionen ofördröjligen avgöra, vilka föräldrar som böra anses verkligt medellösa, och förordna, att läroböcker och andra skoltillbehör skola utan ersättning tilldelas deras barn. Endast på grund av giltigt skäl skall även senare gjord ansökan av direktionen beaktas.

Mariehamn den 7 december 1932

På landstingets vägnar:

Julius Sundblom
talman.

Johannes Eriksson
vicetalman.

Herman Mattsson
vicetalman.

Bilaga till N:o 5.

Förordning

om verkställighet av lagen den 8 juni 1926 angående kostnaderna för folkskoleväsendet.

Given i Helsingfors den 6 februari 1932.

Jämte det förordningen den 8 juni 1926 om verkställighet av den samma dag utfärdade lagen angående kostnaderna för folkskoleväsendet med däri vidtagna ändringar upphäves, stadgas härmed, på föredragning av undervisningsministern, följande:

1 §.

Av två eller flere kommuner gemensamt underhållen skola står under den kommuns förvaltning, var dess skolplats vid distriktsindelning blivit förlagd, även om skolan provisoriskt skulle arbeta i hyreslokal, belägen i annan kommun.

2 §.

I 5 § 1 mom. av lagen angående kostnaderna för folkskoleväsendet avsett understöd och amorteringslån för skolbyggnader sökes genom till vederbörande inspektör ingiven ansökan hos skolstyrelsen samt i 3 mom. av samma paragraf nämnt extra byggnadsunderstöd skilt genom i samma ordning till skolstyrelsen insänd ansökan hos undervisningsministeriet, som, efter det skolstyrelsen beviljat det i 5 § 1 mom. avsedda byggnadsunderstödet, handlägger ansökningen.

Då byggnadsarbetena vidtagna, skall skolstyrelsen till kommun, på rekvisition,

utanordna 25 % av det beviljade understödet, på villkor att byggnadsmaterialierna och arbetena under hela arbetstiden hållas till fulla värdet brandförsäkrade. Sedan huvudbyggnaden bragts under vattentak, skall det belopp, motsvarande 50 % av sagda understöd, utbetalas. Den återstående delen av understödet utanordnas på grund av redovisning, så snart skolhuset jämte samtliga därtill hörande byggnader avsynats och för sitt ändamål godkänts. För landets fattigaste och och glest befolkade kommuner samt gränstraktskommuner kan skolstyrelsen likväl, där särskilda skäl föreligga, medgiva avvikelser från bestämmelserna rörande understöds utbetalande.

Efter det alla golv och tak tätats och målats, väggarna tätats och invändigt beklättas med papp och papper eller brädfodrats och målats, ävensom i trähus ytterväggarna brädfodrats och målats samt i stenhus rappats eller fogstrukits samt dessa arbeten i fullfärdigt skick avsynats och godkänts, beviljas för de härav föranledda kostnader, för alla på en gång, i understöd och såsom lån en lika stor del som för de ursprungliga byggnadskostnaderna, dock icke för den del, som överskrider den gräns, vilken bör anses såsom normalpris. Där särskilda skäl föreligga kan åt de fattigaste och glest befolkade kommunerna samt gränstraktskommunerna för nämnda efterarbeten utgående understödet enligt normalpris beviljas och utbetalas i förskott.

Kommun bör hålla sina folkskolebyggnader brandförsäkrade.

Brinner byggnad eller överlätas den för annat ändamål och kommunen i följd därav blir nödsakad att uppföra nya skolbyggnader, beviljas i byggnadsunderstöd och såsom lån för dem endast ett belopp, varmed de till normalpris begränsade nybyggnadskostnaderna visas hava överstigit den gamla byggnadens värde. Då kommun enligt 5 § 4 mom. i kostnadslagen återburit erhållet statsunderstöd, beaktas likväl detta vid beräkandet av det nya understödet.

3 §.

Kommun är berättigad att å statskontoret lyfta lika stor procent av det beviljade amorteringslånet, som den styrker skolstyrelsen hava utanordnat i understöd.

4 §.

Lärare skall tilldelas så mycket lysämne och klabbad brännved, som till lyse och värme i lärarens bostad vid skälig förbrukning erfordras, dock högst följande mängder:

petroleum 80 liter för vid högre folkskola anställd lärare med familj, 60 liter för vid dylik skola anställd lärare utan familj samt 50 liter för vid lägre folkskola anställd lärare bostad; eller

elektrisk ström 80 kilowatt för vid högre folkskola anställd lärare med familj, 60 kilowatt för vid dylik skola anställd lärare utan familj samt 50 kilowatt för vid lägre folkskola anställd lärare bostad, ävensom

brännved 5 m³ per bostadsrum, 12 m³ per kök och 3 m³ per badstuga,

såframt ej större mängder i anseende till av läraren oberoende omständigheter erfordras.

Med brännved avses här duglig björkved. Till sitt bränslevärde sämre träslag böra givas i motsvarande större mängd.

5 §.

De nödvändiga uthus, som böra anskaffas för lärare vid lägre folkskola, utgöras av vedbod samt del i källare, badstuga och brunn.

Lärare vid lägre skola, som arbetar å två orter, skall tilldelas egentlig bostad och övriga naturaförmåner å någondera tjänstgöringsorten och, därest den andra arbetsplatsen icke är närmare än fyra kilometer, jämväl därstädes temporär bostad för arbetstiden, dock icke odlingsmark.

6 §.

Ålderstillägg bör av lärare sökas hos direktionen, å vilken det ankommer att, sedan för saken möjligen nödig tilläggsutredning införskaffats, till inspektorn ingå med framställning, vari ansökningen antingen förordas eller föreslås att avböjas.

7 §.

Lärare äger rätt att i avseende å ålderstillägg och pension tillgodoräkna sig den tid han efter vunnen kompetens temporärt tjänstgjort såsom lärare eller handhaft vikariat, som oavbrutet fortgått under minst en termin, eller ock lika länge handhaft timlärbefattning, om hans undervisningsskyldighet

däri varit minst 20 veckotimmar. Likaså må lärare tillgodoräkna sig den tid han, sedan hans tjänst blivit indragen, varit uppförd på indragningsstat. Dock bör lärare, då det första ålderstillägget honom beviljas, innehava fullmakt å lärartjänst.

8 §.

Vid beräkning av ålderstillägg och pension avdrages den tid, varunder lärare åtnjutit tjänstledighet. Avdrag göres dock icke för tid, varunder lärare

a) oavbrutet åtnjutit tjänstledighet under högst tre månader på grund av sjukdom eller under en månad av annan orsak, vilken tid icke heller inräknas i den tid, som bör avdragas vid fortsatt tjänstledighet utöver nämnda tider;

b) åtnjutit stadgad semesterledighet;

c) för i tjänsten ådragen skada eller genom tjänsteutövning vållad sjukdom eller ock för offentligt uppdrag, vartill fullgörande av värnplikt likväl icke må räknas, i egenskap av stipendiat företagen studieresa eller för studier, som främja lärarkallets fullgörande, åtnjutit tjänstledighet eller varit hindrad att handhava sin tjänst;

d) varit utan orsak avhållen från tjänsteutövning.

Tjänstledighet, som varat hela arbetstiden under en termin, räknas såsom ett halvt år samt kortare avbrott under terminen såsom 50 procent längre tid än den verkliga avbrotstiden, varav därförinnan likväl skall avdragas den tid, som bör frånräknas enligt punkt a).

9 §.

Har lärare i disciplinär väg eller för tjänsteförseelse vid domstol ådömts strängare straff än varning, kunna vid beviljande av ålderstillägg högst fyra år av tjänstetiden avdragas.

10 §.

Penninglönen utbetalas åt lärare månatligen under förra hälften av varje månad på sätt närmare skall bestämmas i det uti 3 § av lagen angående kostnaderna för folkskoleväsendet nämnda reglementet.

Lön får lärare uppbära från början av den månad, under vilken han tillträtt tjänsten. Likväl bör lön även för augusti månad utbetalas till lärare, som begynt sitt arbete den 1 september. Lärare, som senare under sep-

tember månad tillträtt sin tjänst, erhåller augusti månads lön endast i det fall att han fullgör ett helt läsårs arbete.

11 §.

Uppstår oklarhet eller meningsskiljaktighet beträffande den avlöning, som tillkommer lärare ur statsmedel, må kommunen underställa saken skolstyrelsens avgörande, där ej annorlunda är stadgat.

12 §.

Såsom de i 15 och 17 §§ av lagen angående kostnaderna för folkskoleväsendet, sådana dessa lagrum lyda i lagen den 11 december 1931, förutsatta elevantalen i skolor i köpingar och städer, anses medeltalet av eleverna den 20 februari och 20 oktober, varvid medtagas såväl elever i lägre och högre skola som eleverna vid den i 8 § av lagen om läroplikt föreskrivna fortsättningsundervisningen, av de sistnämnda likväl icke de, som ej regelbundet under hela läsåret fullgjort sin läroplikt i till aftonskola in- skränkt fortsättningsundervisning.

13 §.

Det understöd, som kommun jämlikt 15 och 17 §§ av lagen angående kostnaderna för folkskoleväsendet är berättigad att för upprätthållande av sitt folkskoleväsen erhålla, skall av kommunen hos skolstyrelsen rekvireras i början av följande kalenderår, och utbetalas detta understöd därefter till kommunen från lantränteriet enligt skolstyrelsens utanordning. Vid rekvisitionerna skola fogas de räkenskapsutdrag, verifikat och uppgifter, som skolstyrelsen finner nödiga.

På särskild rekvisition kan landskommun i understöd redan för det pågående året i förskott utbekomma högst 75 % av det understöd, som för samma ändamål erhållits under det senast tilländalupna år, för vilket bokslut redan uppgjorts, samt i början av varje månad det penningbelopp, som i det närmaste motsvarar den avlöning, som tillkommer lärare ur statsmedel. Åt stadskommuner kan i förskott utbetalas högst 75 % av vad de enligt föregående års slutlikvid varit berättigade att erhålla för hela året.

Skolstyrelsen kan bestämma, att det tilläggsunderstöd, som utbetalas till landets fattigaste och glest befolkade kommuner samt

gränstraktskommuner, skall rekvireras och redovisas särskilt med avvikelser från den ovan i denna paragraf stadgade ordningen.

14 §.

Uppstår dröjsmål eller yppas oklarhet vid utbetalningen av lärarnas löner eller i kommunens redovisningar, kan skolstyrelsen delvis eller helt och hållet inställa utgivandet av statsunderstödet, tills utredning skett.

15 §.

Folkskolas direktions äger genom anslag å skolans dörr och jämväl på annat lämpligt sätt uppmana de målsmän, vilka på grund av medellöshet önska för sina barn erhålla för följande läsår avgiftsfria läroböcker och andra skoltillbehör, att därom hos direktions anmäla på utsatt dag eller före densamma, vilken dag likväl ej får utsättas till senare än den 15 maj. Med beaktande av det elevernas målsmän åsatta skattöresantalet och övriga på saken tilläventyrs inverkan omständigheter skall direktions ofördröjligen avgöra, vilka målsmän som böra anses verkligt medellösa och förordna, att läroköcker och andra skoltillbehör skola utan ersättning tilldelas deras barn. Endast på grund av giltigt skäl, skall även senare gjord ansökan av direktions beaktas.

16 §.

I anskaffandet av läroböcker, som utan ersättning tilldelas medellösa elever vid folkskola på landet, deltager staten på sätt i 15 § av lagen angående kostnaderna för folkskoleväsendet är stadgat under förutsättning, att varje elev under sin skoltid erhåller endast ett exemplar av den bok han behöver, barn av samma familj dock icke mer än ett exemplar av samma lärobok gemensamt, där ej flere äro oundgängligen nödvändiga, och att den anskaffade läroboken finnes upptagen i skolans undervisningsplan.

Till de övriga skoltillbehör, som skola givas åt medellösa elever och i vilkas bekostande staten deltager, räknas även häften och annat i skolan behövtligt papper, blyerts- och bläckpennor samt bläck, vattenfärger, färgpennor ävensom radergummi.

På skolstyrelsens framställning bestämmer statsrådet huruvida och vilka andra föremål skola anses såsom skoltillbehör av ifrågavarande beskaffenhet.

Skolstyrelsen åligger att uppgöra förteckning över den mängd av i 2 och 3 mom. nämnda tillbehör, som anses nödig för medellös elev varje år, samt över beskaffenheten av de tillbehör, som böra användas. Statens andel i kostnaden för dessa skoltillbehör beräknas på grund av sagda förteckning.

17 §.

I folkskoledistrikt i landskommun böra finnas minst följande antal skolpliktiga barn, innan kommun är berättigad att erhålla statsavlönning:

a) för lärare vid skola med förkortad lärokurs: sammanlagt tretton i den för lägre och högre skola fastställda åldern;

b) för en lärare i lägre skola: tolv i den för lägre skola fastställda åldern, om läraren hela året arbetar i samma distrikt, men endast nio, om han tillika är lärare i 18-veckors lägre skola i annat distrikt; likväl erfordras i vartdera fallet ytterligare, om i distriktet även finnes högre folkskola, att antalet i den för högre skola fastställda åldern är minst tjugufem;

c) för två eller flere lärare i lägre skola: trettiosju i den för sådan skola fastställda åldern för varje lärare med undantag av en;

d) för en lärare i högre skola: femton i den för sagda skola fastställda åldern; och

e) för två eller flere lärare i högre skola: fyratiosju i den för högre skola fastställda åldern på varje klasslärare med undantag av en;

där ej särskilda skäl annat påkalla.

Har kommun redan tidigare erhållit statsunderstöd för avlönande av lärare, må detta likväl ej indragas, såframt ej antalet barn under tre på varandra följande läsår eller annars stadigvarande sjunkit under ovan sagda antal.

18 §.

Vid bestämmandet av huruvida lärare, vars tjänst indragits, enligt 23 § i lagen angående kostnaderna för folkskoleväsendet, sådan denna paragraf lyder i lagen den 17 april 1931, är skyldig att stadigvarande mottaga honom i samma kommun erbjuden lärartjänst, skall fordras, att vederbörande är kompetent för den nya tjänsten samt anses,

1) att indragen lärartjänst vid högre skola och skola med förkortad lärokurs motsvaras

av lärartjänster vid såväl högre skola som skola med förkortad lärokurs;

2) att indragen lärartjänst vid fast och ambulatorisk lägre skola motsvaras av lärartjänster vid såväl fast som ambulatorisk lägre skola ävensom vid högre skola och skola med förkortad lärokurs; och

3) att indragen i 24 § av lagen den 15 april 1921 om läroplikt nämnd lärartjänst i teckning och slöjd motsvaras av såväl enahanda lärartjänst i teckning och slöjd som lärartjänster vid högre skola och skola med förkortad lärokurs.

Likväl må ej den omständigheten att kommunalfullmäktige i enlighet med 19 § i förordningen den 4 juni 1931 angående folkskolans organisation bestämt att med någon tjänst skall förenas undervisning av antingen gossar eller flickor i handarbete, utgöra hinder för tjänstens erbjudande jämväl åt sådan lärare, som icke innehar kompetens för undervisning i dylikt handarbete, såframt ej skolstyrelsen befriat kommunen från skyldigheten att erbjuda tjänsten. I skolstyrelsens beslut i detta ärende må ändring icke sökas.

19 §.

I 7 § av lagen angående kostnaderna för folkskoleväsendet omförmäld högre grundlön och uppfostringsbidrag uppbär lärare endast så länge han faktiskt är sin familjs huvudsakliga försörjare och tagas härvid i betraktande endast hans egna barn i äktenskapet.

20 §.

Pension skall av lärare sökas hos skolstyrelsen genom ansökan, som ingives till vederbörande inspektor senast inom sex månader från den dag, från vilken honom beviljats avsked, vid äventyr att han, där han ej kan uppvisa lagligt hinder, går sin rätt till pension förlustig.

Lärare, som trettio år handhaft sin tjänst och därav minst tjugu år i Lappmarkens härad eller Kuolajärvi kommun, är berättigad att erhålla stadgas pension vid fyllda 55 år.

21 §.

Vad i lagen angående kostnaderna för folkskoleväsendet och ovan i denna förordning stadgas om lärare, gäller i tillämpliga delar jämväl handarbetsledare och andra timlärare.

22 §.

I 15 § av lagen om kostnaderna för folkskoleväsendet stadgade klassificering av landets fattigaste och glest befolkade kommuner samt gränstraktskommuner skall revideras åtminstone vart femte år samt villkoren för erläggande av tilläggsarvode tillika bestämmas.

23 §.

Jämlikt 16 § i lagen angående kostnaderna för folkskoleväsendet uppgjord klassificering av städerna skall av skolstyrelsen vart femte år revideras.

24 §.

I det reglemente för landskommuns folkskoleväsen, som enligt 3 § i lagen angående kostnaderna för folkskoleväsendet skall av kommunalfullmäktige uppgöras och underställas skolstyrelsen för fastställelse, bör bl. a. bestämmas:

1) vilka rättigheter och skyldigheter kommunen tilläventyrs tillägger skoldistriktet och vilka medel den möjligen ställer till dessas förfogande;

2) huruvida och vilka löneförmåner kommun tilläventyrs beslutat bevilja lärarna utöver vad i lag stadgas;

3) på vilket sätt utbetalningen av lärarnas löner anordnas;

4) i vad mån och på vilket sätt försörjdrages om inkvartering eller frambefordrande till skolan av avlägset bosatta elever;

5) på vad sätt kommun bereder medellösa elever förplägnings- och beklädnads-hjälp;

6) huruvida skolmåltider tilläventyrs anordnas även för barn till förmögna medlemmar av kommunen och huru i sådant fall ersättningsens erläggande är ordnat; samt

7) huru handarbetstillbehör anskaffas åt eleverna och huru medellösa elever understödjas vid anskaffandet av sådana.

25 §.

Denna förordning träder omedelbart i kraft. Likväl bör på grund av 17 § skeende indragning av statsunderstöd för lärares avlöning tillämpas före den 1 augusti 1934 endast i det fall, att tjänst blir vakant eller att dess innehavare, jämlikt 23 § i lagen an-

gående kostnaderna för folkskoleväsendet, sådant sagda lagrum lyder i lagen av den 17 april 1931, kan erbjudas annan tjänst i samma kommun, eller att elevantalet är synnerligen ringa.

Direktionen vare dock medgivet att vid tillämpningen av stadgandena i 15 §, för såvitt fråga är om böcker och andra skollämpligheter för vårterminen innevarande år, iakttaga även annat ändamålsenligt förfarande.

Helsingfors den 6 februari 1932.

Republikens president

P. E. SVINHUFVUD.

Undervisningsminister *Antti Kukkonen*.

N:o 6.

Ålands landstings beslut

om antagande av tillägg till landskapet Ålands inkomst- och utgiftsstat för år 1933.

På framställning av Ålands landskapsnämnd har Ålands landsting antagit nedanstående tillägg till landskapet Ålands inkomst- och utgiftsstat för år 1933.

Kap.	mom.		
A. Inkomster.			
Fjärde avdelningen.			
I.	2.	Lån	7,500: —
		<i>I kap.</i> 7,500: —	
		<i>IV avd.</i> 7,500: —	
		Summa inkomster	7,500: —
B. Utgifter.			
Femte huvudtiteln.			
II.	6.	Plantskolearbeten	7,500: —
		<i>II kap.</i> 7,500: —	
		<i>V Hl.</i> 7,500: —	
		Summa utgifter	7,500: —

Mariehamn den 20 februari 1933.

På landstingets vägnar:

Julius Sundblom

talman.

Johannes Ersson
vicetalman.

Herman Mattsson
vicetalman.

N:o 7.

Ålands landstings beslut**om antagande av instruktion för Ålands landskapsrevisorer.**

Fastställd av Ålands landsting den 25 februari 1933.

Utfärdad i Mariehamn den 8 maj 1933.

Instruktion**för Ålands landskapsrevisorer.**

Med stöd av 2 mom. 36 § i landskapslagen av den 5 mars 1923, angående ordnandet av Ålands landskapsförvaltning, har Ålands landsting fastställt följande instruktion för de revisorer, vilka jämlikt 33 § i åberopade landskapslag skola tillsättas för granskning av landskapets räkenskaper och den ekonomiska förvaltningen:

1 §.

Revisorernas uppdrag, som hänföra sig till ett budgetår i sänder, vidtagas med budgetårets ingång, och det egentliga granskningsarbetet bör vara avslutat senast inom två månader, efter det landskapets bokslut med bilagor ställts till revisorernas förfogande.

2 §.

Revisorerna äga på kallelse av den till åren äldste sammankomma i början av sin verksamhetsperiod för att utse ordförande och besluta, hurledes deras verksamhet skall ordnas. Valet av ordförande försiggår under ledning av äldste revisorn.

Revisorerna sammanträda i Mariehamn på kallelse av ordföranden, såvida icke arbetets utförande påkallar förläggning av sammanträdet till

annan ort. Kan revisor till följd av förhinder icke taga del i revisionsarbetet, bör i hans ställe suppleant inkallas.

För revisorernas sammanträden bör landskapsnämndens ämbetslokal ställas till deras förfogande, utan att nämnden eller dess personal likväl må lida intrång i sin egentliga ämbetsverksamhet.

3 §.

Vid fattande av beslut äga samtliga revisorer närvara. Uppstår meningskiljaktighet, gälle såsom beslut den åsikt vilken, omfattats av tvenne revisorer.

Ett bestämt revisionsuppdrag kan under revisorernas gemensamma ansvar anförtros en eller tvenne revisorer.

4 §.

Vid revisorernas sammanträden bör, i händelse beslut skall fattas, föras protokoll, vari i korthet antecknas ärendets beskaffenhet, framställda förslag och verkställda omröstningar samt beslut. Emot fattat beslut kan revisor, som sådant önskar, reservera sig till protokollet.

Protokollet skall underskrivas av samtliga revisorer.

5 §.

Före utgången av den tid, varom

särskilt stadgas, skola till revisorernas förfogande ställas revisionsperiodens räkenskapsböcker och verifikat samt övriga för revisionen erforderliga handlingar ävensom föreskriven bokslutsrapport för det tilländalupna budgetåret jämte därtill hörande bilagor. Alla övriga av dem nödigbefunna handlingar böra jämväl på anhållan ställas till deras förfogande, varjämte revisorerna äga rätt att av landskapsförvaltningen underlydande verk eller inrättningar infordra den utredning, som de för revisionens verkställande anse erforderlig.

I händelse böcker, handlingar och uppgifter icke av vederbörande redogörare revisorerna tillhandahållas, äger lantrådet på revisorernas anhållan vidtaga härför erforderliga åtgärder.

6 §.

Vid fullgörandet av sin uppgift, som jämväl innefattar undersökning av hushållningens ändamålsenlighet, skola revisorerna särskilt utröna:

huruvida inkomsterna i rätt tid och till föreskrivna belopp influtit samt bokförts å riktiga konton;

huruvida utgifterna äro överensstämmande med gällande landskapslagar eller av landstinget eller landskapsnämnden i övrigt meddelade föreskrifter;

huruvida bokföringen är riktig och överensstämmande med gällande föreskrifter om räkenskapsväsendet:

huruvida räkenskaperna med därtill hörande boksluts- och övriga rapporter äro riktiga och fullständiga;

huruvida anslag överskridits eller reserverats från ett budgetår till ett annat utöver det, som varit tillåtet;

huruvida respektive anslag använts

till för dem avsedda ändamål samt inkomst- och utgiftsstaten i övrigt iakttagits;

huruvida eventuellt försiggångna affärstransaktioner verkställts i överensstämmelse med landskapets fördel;

huruvida material, inventarier och övrig lösegendom omsorgsfullt förvaltats och ändamålsenligt använts;

huruvida kassaförvaltningen behörigen handhafts;

huruvida skötseln av landskapets skulder på ett tillfredsställande sätt omhänderhafts;

huruvida slöseri eller onödiga utgifter och kostnader förekommit; samt

huruvida skäl till anmärkning i fråga om hushållningens planmässighet förekommer.

7 §.

Detaljgranskningen av räkenskaper och verifikat må verkställas medelst fortgående stickprov i de delar, sådant kan enligt revisorernas prövning försiggå, utan att revisionens effektivitet äventyras.

8 §.

Revisorerna skola åtminstone tvenne gånger om året vid på förhand icke bekantgjorda tillfällen revidera landskapets penningemedel samt å lämplig tid inventera landskapets förråd och inventarier.

9 §.

Revisorerna äga minst en gång vart tredje år med biträde av ojäviga fackmän anställa syn å landskapet tillhörig eller under dess förvaltning stående fast egendom. Härvid bör utrönas, ifråga om byggnader, huruvida husröta är för handen, samt, beträffande odlingar, om vanhävd förekom-

mer. Särskilt bör konstateras, huruvida de föreskrifter, vilka meddelats arrendator till efterrättelse vid å respektive lägenhet senast försiggången ekonomisk besiktning, blivit fullgjorda.

I fråga om skogsbestånd böra revisorerna undersöka, huruvida skogen rationellt vårdas samt huruvida tilläventyrs fastställda skogshushållningsplaner eller av forstförvaltningen meddelade föreskrifter efterlevas.

10 §.

I händelse vid revisionen skäl till anmärkning i något hänseende yppas, åligger det revisorerna att däröver avfatta och till landskapsnämnden ingiva anmärkningsskrift, med anledning varav den eller de vederbörande, gentemot vilka anmärkningen riktas, skola genom landskapsnämndens försorg avfordras skriftlig, kortfattad förklaring, som bör revisorerna tillhandahållas för att, ifall anmärkningen vidhålls, såsom bilaga närslutas revisionsberättelsen.

Om efter överenskommelse mellan revisorerna och vederbörande redogörare påtalat missförhållande kan rättas eller om anmärkning underkastat belopp godvilligt till landskapet återbäres, vare i föregående moment stadgat förfarande icke erforderligt.

11 §.

Yppas hos kassaförvaltare brist eller ertappas denne med oegentligheter, åligger det revisorerna att härom oförtövat underrätta landskapsnämnden för vidtagande av påkallade åtgärder.

12 §.

Efter det egentliga granskningsar-

betet avslutats skola revisorerna snarast möjligt samt i varje fall senast en månad före den ordinarie landstingssession, som därefter infaller, till landstingets kansli ingiva berättelse, vari revisorerna böra redogöra för sina under granskningens fortgång gjorda iakttagelser, framställa de anmärkningar, till vilka anledning förekommer, föreslå åtgärder till avhjäljande av yppade bristfälligheter och missförhållanden samt avgiva yttrande, huruvida ansvarsfrihet må meddelas landskapsnämnden och övriga redovisningsskyldiga. Revisor, som icke biträder något i berättelsen förekommande utlåtande, äger rätt att få sin avvikande mening intagen i densamma.

Berättelsen skall omedelbart av landstingets kansli delgivas landskapsnämnden.

Yppar sig i annat sammanhang missförhållande, vari revisorerna icke ernå rättelse, äge de oförtövat därom anmäla till landstinget.

13 §.

Över de iakttagelser, som gjorts i samband med den i 9 § förutsatta synen, äga revisorerna jämväl till förstinfällande landstingssession avgiva berättelse, om vilken i tillämpliga delar gäller vad i 12 § är stadgat.

14 §.

Eftergranskning bör ock av revisorerna verkställas, såvida anledning därtill yppar sig.

15 §.

Alla i samband med revisionen tillkomna handlingar böra efter revisionens avslutande ingivas till landstingets arkiv att där förvaras.

16 §.

Revisor äger rätt att såsom ersättning för sitt uppdrag åtnjuta dagtraktamente och resekostnadsersättning efter enahanda grunder som ledamot i landstinget. För sekreterare-

och annat biträde, som av revisorerna anlitas, skall ur landskapets medel erläggas ersättning enligt av ordföranden i landstingets kanslikommision godkänd räkning.

På landstingets vägnar:

Julius Sundblom
talman.

Johannes Eriksson
vicetalman.

Herman Mattsson
vicetalman.

N:o 8.

Landskapslag

angående erläggande av stämpelskatt för inträdesbiljetter till nöjeställningar i landskapet Åland.

Utfärdad i Mariehamn den 8 maj 1933.

På framställning av Ålands landskapsnämnd har Ålands landsting antagit nedanstående

alla eller en del besökande, skall stämpelskatt erläggas i enlighet med de bestämmelser, vilka i sådant avseende äro eller varda föreskrivna i republiken.

Landskapslag

angående erläggande av stämpelskatt för inträdesbiljetter till nöjeställningar i landskapet Åland.

2 §.

Genom denna landskapslag upphävas stadgandena i 7 § av landskapslagen angående stämpelskatt för Ålands landskapsnämnds expeditioner samt för inträdesbiljetter till nöjeställningar, utfärdad den 15 april 1930.

1 §.

För inträdesbiljetter till sådana nöjeställningar i landskapet Åland, vid vilka inträdesavgift uppbäres av

Mariehamn den 28 februari 1933.

På landstingets vägnar:

Julius Sundblom
talman.

Johannes Eriksson
vicetalman.

Herman Mattsson
vicetalman.

Bilaga till N:o 8.

L a g

om ändring av lagen angående stämpelskatt.

Given i Helsingfors den 21 december 1932.

I enlighet med Riksdagens beslut ändras härmed 7 § 1 mom. 14 och 15 punkterna samt 3 mom., 8 § rubriken "bevis" 1 mom., 9 § rubriken "köpebrev" moment B och 14 § i lagen den 28 december 1929 angående stämpelskatt samt fogas till 8 § under rubriken "utslag" en ny 5 a punkt, allt på sätt nedan följer:

7 §.

14 §.

För inträdesbiljetter till sådana här nedan nämnda nöjestillfällen, vid vilka inträdesavgift uppbäres av alla eller en del besökande, skall stämpelskatt erläggas med följande procenttal av den å biljetten angivna inträdesavgiften:

1) vid cirkus-, akrobat-, illusionsteater-, revy-, varieté- och kabaréföreställningar, alla i samband med yrkesmässig servering givna föreställningar, så ock maskerader, föreläsningar av djur från främmande länder eller av vaxkabinett m. m. d. 40 procent;

2) vid danstillställningar 40 procent förutom vid av förening anordnade 30 procent;

3) vid biografföreställningar, vid vilka förevisas enbart konstfilmprogram, 15 procent;

4) vid övriga biografföreställningar 30 procent; samt

5) vid konserter och konstnärliga dansföreställningar, vid vilka den uppträdande eller den, som huvudsakligen uppträder, eller accompanjatören är utom landet bosatt person, samt vid operetter, i vilka de uppträdande huvudsakligen äro utom landet bosatta personer, 15 procent;

dock för varje slag minst 60 penni.

Där vid biografföreställning såsom fyllnadsbild förevisas minst 200 meter lång, i Finland producerad film, vilken bör anses vara vetenskaps-, undervisnings- eller konstfilm eller vilken åskådliggör landets näringsliv, nedsättes skatten för i 3 punkten av föregående moment nämnda föreställningar till 10 procent och för i 4 punkten avsedda föreställningar, till 25 procent av inträdesavgiften.

Förevisas vid biografföreställning reklambilder i syfte att främja försäljning av rusdrycker, höjes den skatt, som skall erläggas för nämnda föreställningar, med 5 procent av inträdesavgiften.

Omfattar nöjestillfälle olika slag av nöjen, skall stämpelskatt erläggas för det slag av nöje, som beskattas högst.

Denna lag träder i kraft den 15 januari 1933.

Helsingfors den 21 december 1932.

Republikens president

P. E. SVINHUFVUD.

Finansminister *H. M. J. Relander.*

N:o 9.

Ålands landstings beslut

om antagande av budget för vederlagsmedlen under år 1933.

På framställning av Ålands landskapsnämnd har Ålands landsting antagit nedanstående budget för vederlagsmedlen under år 1933.

A. Inkomster.

1. Statsanslag	Fmk 150,000: —
2. Ränteinkomst för 1932	5,000: —
	<hr/>
	Fmk 155,000: —
	<hr/>

B. Utgifter.

1. Reserveras för framtida behov	Fmk 50,000: —
2. Bygdegården	„ 14,000: —
3. Folkhälsan på Åland	„ 6,000: —
4. Föreningen Ålands Vänner:	
för inköp av museiföremål	Fmk 10,000: —
för sammelverket "Åland"	„ 5,000: —
	„ 15,000: —
5. För anordnande av akademiska föreläsningsskurser	„ 5,000: —
6. Ålands Sång- och Musikförbund	„ 5,000: —
7. Idrottsplanen i Mariehamn	„ 3,000: —
8. Till stipendier åt elever vid Ålands lyceum	„ 3,000: —
9. Sjukstugan i Kumlinge	„ 10,000: —
10. Ålands Turistförening	„ 4,000: —
11. Kommunal upplysningsverksamhet	„ 2,000: —
12. Lantbruksklubbverksamheten	„ 3,000: —
13. Premiering av förbättring av sankar och improduktiva skogsmarker	„ 3,000: —
14. Ålands Marthadistriktsförbund	„ 4,000: —
15. Ålands Ungdomsförbund	„ 4,000: —
16. Stipendier åt folkskollärare för studieresor utomlands	„ 2,000: —
17. Ålands Fågelskyddsförening	„ 4,000: —
18. Åland hemslöjdsförening	„ 2,000: —
19. Stipendier åt ynglingar, som besöka Ålands lantmannaskola eller Pernå fiskarskola	„ 4,000: —
20. Till landskapsnämndens disposition stående medel	„ 2,000: —

21.	Till grundande av en landskapets representationskassa	„	3,000: —
22.	Ålands Folkhögskola	„	5,000: —
23.	Mariehamns privata sjukhus	„	2,000: —
			<u>Fmk 155,000: —</u>

Mariehamn den 28 februari 1933.

På landstingets vägnar:

Julius Sundblom
talman.

Johannes Eriksson
vicetalman.

Herman Mattsson
vicetalman.